

تعطیلی پنهان

نکته کلیدی دیگر کمبود نقدینگی مرتبط است، چون در شرایط فعلی معادن معدنی نمی توانند از تسهیلات بانک ها بر اساس بخشنامه استفاده کنند، چون پروانه بهره برداری این معادن طبق قانون در بانک ها به عنوان وثیقه قابل پذیرش نیست و لذا آن ها قادر به استفاده از تسهیلات بانکی نیستند و برای رفع این مشکل صندوق بیمه فعالیت های معدنی نیز به دلیل محدودیت در سرمایه نتوانسته تمامی فعالان این بخش را پوشش دهد. مهمترین معضلی که معادن معدنی با آن درگیر هستند، تعطیلی پنهان است. یعنی آن ها با ظرفیت کامل فعالیت نمی کنند. طبق آمار کارشناسان به طور معمول در دنیا بین ۳ تا ۵ درصد از ذخایر معادن استخراج می شوند، اما در ایران این میزان زیر نیم درصد است. بدون تردید محدودیت و ممنوعیت در ورود ماشین آلات معدنی و همچنین گرانی ارز باعث شده برای فعالان معدنی، واردات ماشین آلات صرفه اقتصادی نداشته باشد، چون ماشینی که در خارج ۲۰۰ هزار دلار قیمت دارد، در ایران به دلیل عدم حمایت از تولید و محدودیت در واردات قیمت آن چندین برابر شده است. در پایان به نظر می رسد اگر بتوانیم واردات ماشین آلات معدنی را افزایش داده و سطح استخراج معادن معدنی را بالا ببریم، ضمن ایجاد تعادل بیشتر در قیمت ماشین آلات، معادن غیرفعال هم مجدداً به چرخه تولید بازمی گردند.

یکی از عوامل برتری در صنعت فولاد، معادن معدنی هستند که در کشورمان به دلیل گستردگی، همواره به عنوان یکی از ابزارهای تاثیرگذار در رونق اقتصاد شناخته می شوند. وجود منابع معدنی و انرژی مکفی باعث شده که امروز ایران در لیست ۱۰ کشور برتر تولیدکننده فولاد قرار بگیرد و این موضوع امتیازی کلیدی برای اهالی اقتصاد محسوب می شود.

در دورانی که اکثر کشورها سخت به دنبال کشف معادن جدید برای حضور در زنجیره بین المللی فولاد هستند، اما در ایران شاهد تعطیلی معادن و کمبود مواد اولیه مخصوصاً ماه های سپتامبر و اکتبر ۲۰۲۲ (مهر - آبان) هستیم که البته دلایل این رویداد عجیب در صنعت فولاد از چشم کارشناسان این حوزه دور نمانده و آن ها بعد از بررسی های فراوان به این نتیجه رسیدند که نقدینگی و ممنوعیت واردات ماشین آلات از مهمترین دلایل تعطیلی معادن معدنی محسوب می شوند.

در شرایطی که ایران از منابع گسترده و غنی برای توسعه فولاد برخوردار است، اما فعلاً با تجهیزات و ماشین آلات فرسوده تنها قادر به استخراج ۴۵۰ میلیون تن مواد اولیه است و اگر بخواهیم شاهد توسعه این صنعت در آینده نزدیک باشیم، باید حدود ۲ میلیارد دلار به این حوزه تزریق شود تا از طریق واردات ماشین آلات مدرن میزان اکتشافات معادن معدنی و مواد اولیه افزایش پیدا کند.

آشنایی با چند تست خاص ورق و لوله‌های فولادی در صنایع نفت و گاز

علی بیات
مسئول توسعه بازار

Impact Test

تست ضربه شارپی (Charpy impact test) به بررسی ضربه پذیری و تردی (شکنندگی) متریال فولادی در شرایط دمای کاری (دمای محیط / صفر درجه / زیر صفر) می‌پردازد. در این تست قطعه آزمایشگاهی بر اساس استانداردهای ASTM A370 / ASTM E23 / ASTM E208 در دستگاه آزمایشگاهی مورد ضرب به قرار می‌گیرد.

Hydrogen Induced Cracking (HIC)

تست HIC به بررسی مقاومت خوردگی هیدروژنی می‌پردازد. این تست معمولاً بر روی متریال فولادی که برای سرویس در محیط ترش (H₂S) هستند، به کار می‌رود که عمدتاً در صنایع نفت و گاز کاربرد دارند.

این تست در فشار ۲۱ bar و مدت ۹۶ ساعت بر اساس استاندارد NACE TM 0284 صورت می‌گیرد.

Sulfide Stress Cracking (SSC)

تست SSC به بررسی مقاومت به ترک خوردن متریال تحت تنش کششی در محیط مرطوب حاوی H₂S می‌پردازد که عموداً در صنایع نفت و گاز و لوله‌های انتقال مورد استفاده قرار می‌گیرد.

این تست در محلول آزمایشگاهی به همراه دماش گاز H₂S به مدت ۷۲۰ ساعت (۳۰ روز) بر اساس استاندارد ISO 151 / NACE TM 0177 56 مورد بررسی قرار می‌گیرد.

یادداشت سردبیر

نوسان

همواره عوامل زیادی بر بازار فولاد کشور تاثیرگذار هستند. یکی از بزرگترین این عوامل، قیمت دلار است که روزانه در حال تغییر و نوسان است. آنچه مسلم است در صورتی که قیمت دلار افزایش پیدا کند، قیمت فولاد و مقاطع مختلف آن نیز تغییر می‌کند و در نتیجه تقاضا برای خرید این محصولات کمتر از قبل می‌شود. به همین دلیل برخی از تولیدکنندگان فولاد با افزایش قیمت دلار به صادرات روی می‌آورند که همین موضوع می‌تواند باعث تشدید قیمت‌ها به خاطر افزایش تقاضای خارجی و کم شدن این محصولات در بازار داخل شود. البته این موضوع در شرایطی صدق می‌کند که تغییر قیمت دلار تحت تاثیر شرایط بین الملل باشد. به همین خاطر به طور کلی متغیرهای زیادی در قیمت فولاد تاثیرگذار هستند که از آن جمله می‌توان میزان عرضه، تقاضا، در قیمت‌های جهانی و نوسانات اقتصادی کشورهای تولیدکننده، بلایای طبیعی، جنگ و دیگر عوامل را نام برد. این متغیرها بر اساس طول زمان یا پایداری آن متغیر، وزن تاثیر آن بر قیمت فولاد و محصولات فولادی می‌تواند آثاری کوتاه مدت، میان مدت و حتی بلند مدت بر قیمت و پایداری یا نوسان آن داشته باشد. به طور مثال وابستگی اقتصاد ایران به دلار و ارزش آن بر کسی پوشیده نیست، چرا که به طور کلی در اقتصاد کشور ما از سال‌های گذشته مبادلات بر پایه دلار برنامه ریزی شده و به خاطر تبادلات مالی که در سطح دنیا با دلار انجام می‌شود، این وابستگی نیز تشدید شده است. به همین خاطر است که قیمت هادر بازار فولاد آهن تا حدی به قیمت دلار نیز بستگی دارد.

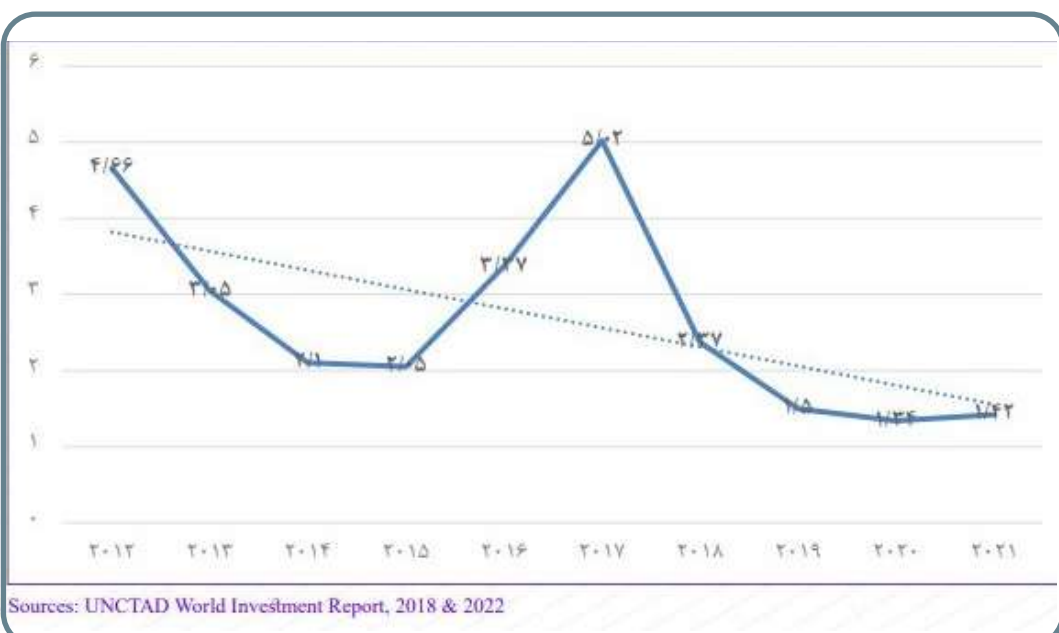
نکته ای که نباید از آن غفلت کرد این است که علاوه بر نوسانات قیمت دلار که می‌تواند در قیمت فولاد تاثیرگذار باشد، مسائل روانی ناشی از این نوسانات نیز در افزایش و یا کاهش قیمت‌ها قابل توجه است. از طرفی در کشور ما کوچکترین سیگنال‌ها در مورد افزایش یا کاهش قیمت ارزهایی مثل دلار بر قیمت مواد اولیه، حمل و نقل و عوامل دیگر تاثیرگذار می‌باشد که همین موضوع افزایش یا کاهش قیمت را تشدید می‌کند.

رشد سرمایه‌گذاری خارجی در ایران

بر اساس گزارش سال ۲۰۲۲ آنکتاد (کنفرانس تجارت و توسعه سازمان ملل) در خصوص وضعیت سرمایه‌گذاری خارجی جهان، میزان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در ایران طی سال ۲۰۲۱ به ۱ میلیارد و ۴۲۵ میلیون دلار رسیده است که با افزایش ۸۳ میلیون دلاری نسبت به سال قبل، حدود ۶,۱۸ درصد افزایش داشته است. این در حالی است که سرمایه‌گذاری خارجی در ایران در سال‌های ۲۰۲۰ و ۲۰۱۹ و ۲۰۱۸ به ترتیب ۱۱ درصد، ۳۶,۴ درصد و ۳۰ درصد کاهش نشان می‌دهد. در مجموع روند سرمایه‌گذاری خارجی در ایران طی یک دهه گذشته نزولی بوده و به یک سوم تقلیل یافته است. این در حالی است که روند مزبور در مدت زمان یاد شده در بین کشورهای در حال توسعه با شیب ملایمی صعودی بوده است. بر اساس گزارشی که موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی وزارت صنعت، معدن و تجارت منتشر کرده است، سال گذشته میلادی در جهان، ۱,۵۸۲ تریلیون دلار جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی انجام شده که نسبت به سال پیش از آن، ۶۱۹ میلیارد و ۱۷۱ میلیون دلار بیشتر است. سهم ایران از این میزان سرمایه‌گذاری در جهان ۰,۰۹ درصد است. سهم ایران در سال ۲۰۲۰ برابر با ۰,۱۳ درصد و در سال ۲۰۱۹ برابر با ۰,۰۹ درصد بود. بر اساس این گزارش، ایران در سال ۲۰۲۱ (۱۴۰۰) در جایگاه هشتم در کشورهای سرمایه‌پذیر جهان قرار دارد.

Sources: UNCTAD World Investment Report, 2018 & 2022

سمیرا قاسمی زاده
مسئول فروش

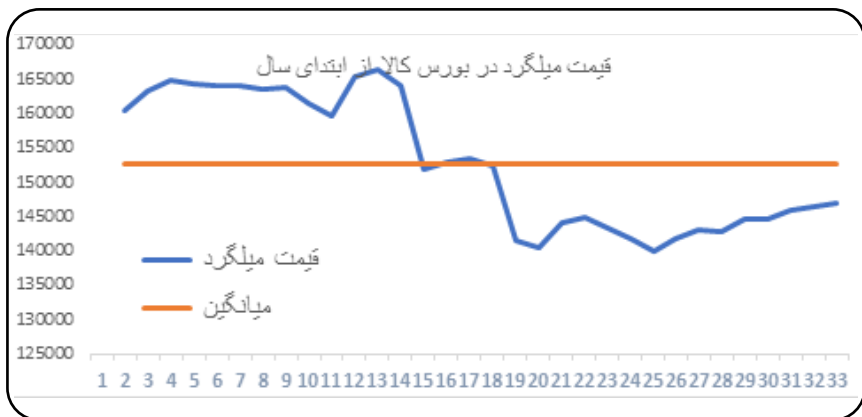
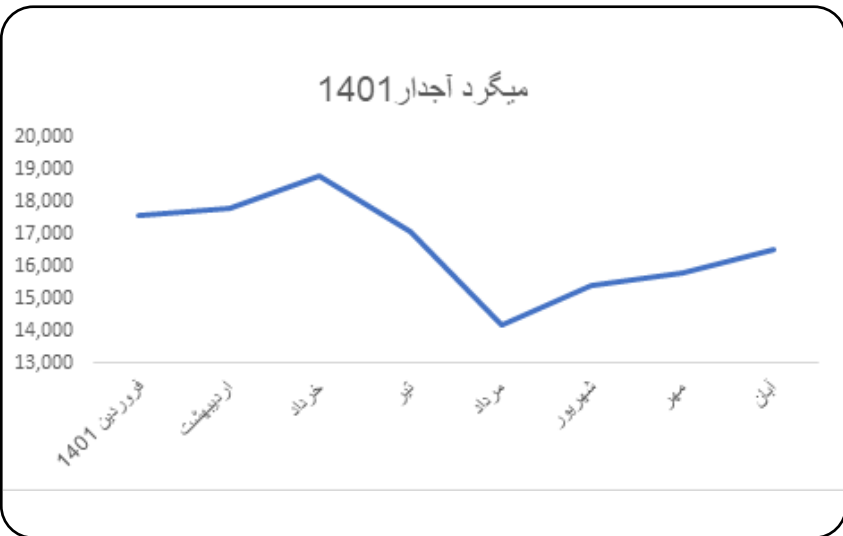
وضعیت میلگرد در سال ۱۴۰۱

در نمودار اول روند تغییرات میلگرد آجدار از ابتدای سال جاری تاکنون نمایش داده شده است. در حالی که میلگرد در خرداد ماه امسال تا سقف ۱۸۸,۰۰۰ ریال صعود کرده و سپس روند نزولی تا کف ۱۴۴,۰۰۰ ریال در مرداد ماه امسال را تجربه کرد.

با بررسی روند میلگرد با دلار در بازار آزاد متوجه عدم تمایل پیروی این مقطع با دلار آزاد می شویم. در واقع به نظر می رسد رفتار میلگرد نسبت به سال های قبل کاملا تغییر کرده و تحت تاثیر سیاست کنترل بازار توسط وزارت صمت این مقطع با دلار نیمایی کنترل و قیمت گذاری می شود.

حدوداً ۲۰ روز پیش، ضمن محاسبه و مقایسه نرخ میلگرد آجدار در بازار داخلی به نسبت نرخ صادراتی و نرخ پایه عرضه بورس کالا مشخص شد که میلگرد دارای حباب منفی است و تمایل به افزایش قیمت دارد که از حدود ۲ هفته گذشته با خبر آزاد سازی صادرات برای تمامی مقاطع فولادی و از طرفی با محرک قوی رشد دلار در روزهای اخیر، سیر صعودی قیمت میلگرد با سرعت بیشتری ادامه پیدا کرده و قیمت متوسط میلگرد در این هفته حدوداً ۱۶۳,۰۰۰ تا ۱۶۵,۰۰۰ ریال در بازار داخل پیشنهاد شده است. از طرفی خبر مازاد ۱۰,۵ میلیون تنی فولاد در انبارهای داخلی و

اجازه صادرات در حوزه فولاد می تواند فرصت خوبی برای برداشتن فشار مازاد در داخل و ارز آوری مفید در این حوزه باشد، چرا که با بررسی های انجام شده از قیمت دلار واقعی در ابتدای سال که حدوداً ۲۶۸,۰۰۰ تومان بوده، با در نظر گرفتن تورم سالانه کشور و تورم جهانی انتظار می رود عدد دلار واقعی در پایان امسال حدوداً ۳۴۰,۰۰۰ ریال باشد که احتمالاً قیمت میلگرد را در محدوده ۱۷۰,۰۰۰ ریال برای هر کیلوگرم نگه دارد که حدوداً پیش بینی افزایش قیمتی در حدود ۳ درصد + (با تیرانس + ۵۵۰۰ تا ۶۰۰۰ ریال) بوده و اعداد بالاتر از کیلویی ۱۷۰,۰۰۰ ریال می تواند حباب مثبت برای میلگرد در نظر گرفته شود.

افزایش تولید فولاد ایران در سپتامبر

افزایش تولید را به خود اختصاص داده است. تولید فولاد ایران در ۹ ماه نخست ۲۰۲۲ نسبت به مدت مشابه سال قبل افزایش ۹.۸ درصدی داشته و به ۲۲.۲ میلیون تن رسیده است. بر اساس این گزارش، ایران در فوریه ۲۰۲۱ (بهمن ۱۳۹۹)، در میان بزرگترین تولیدکنندگان فولاد جهان در جایگاه دهم قرار گرفت که از آن ماه تاکنون این جایگاه را حفظ کرده است.

انجمن جهانی فولاد در جدیدترین گزارش خود اعلام کرد، تولید فولاد ایران در ماه سپتامبر ۲۰۲۲ (شهریور ۱۴۰۱) نسبت به مدت مشابه سال گذشته با افزایش ۲۶.۷ درصدی به ۲.۷ میلیون تن رسیده است. در حالی که تمامی ۱۰ کشور نخست تولیدکننده فولاد در جهان در ماه سپتامبر با کاهش تولید مواجه شده اند، ایران، هند و چین افزایش تولید داشتند که ایران بیشترین

Countries	million tonnes		million tonnes	
	September 2022	% change Sep-22/21	Jan - Sep 2022	% change Jan - Sep 22/21
China	87.0	17.6	780.8	-3.4
India	9.9	1.8	93.3	6.4
Japan	7.1	-12.3	67.8	-6.0
United States	6.6	-7.5	61.5	-4.3
Russia	5.7 e	-6.8	54.6	-6.0
South Korea	4.6	-15.4	50.5	-4.4
Germany	2.8	-15.4	28.2	-6.0
Turkey	2.7	-19.4	27.3	-9.3
Brazil	2.7	-11.7	25.9	-5.3
Iran	2.7	26.7	22.2	9.8

بیست و چهارمین نمایشگاه بین المللی فولاد - کیش ۱۴۰۱ به روایت تصویر

